

V Bruseli 14. novembra 2022
(OR. en)

14718/22

ENV 1152
JAI 1459
CRIMORG 159
RELEX 1522
DEVGEN 204
COMER 137
EUROJUST 97
ENFOPOL 554
ENFOCUSTOM 165

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	9. novembra 2022
Komu:	pani Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 581 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNE MU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Revízia akčného plánu EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 581 final.

Príloha: COM(2022) 581 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 9. 11. 2022
COM(2022) 581 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Revízia akčného plánu EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi
živočíchov a rastlín**

{SWD(2022) 354 final} - {SWD(2022) 355 final}

Revízia akčného plánu EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín

Situácia

V decembri 2022 nastane kľúčový okamih pre ochranu globálnej biodiverzity. Signatári Dohovoru o biologickej diverzite sa stretnú v Montreale, kde sa uskutoční 15. zasadnutie Konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite. Cieľom signatárov bude na tomto stretnutí sformovať globálne úsilie o identifikáciu opatrení na zastavenie a zvrátenie pretrvávajúceho ničenia biodiverzity, ako aj o zaviazanie sa k uskutočneniu týchto opatrení. Mesiac predtým sa v Paname stretnú zmluvné strany Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES) s cieľom preskúmať opatrenia na zabezpečenie, aby medzinárodný obchod s voľne žijúcimi živočíchmi a rastlinami nepredstavoval hrozbu pre prežitie druhov.

Boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín (ďalej len „voľne žijúce druhy“) tvorí kľúčovú súčasť úsilia o zastavenie straty biodiverzity. Ako upozornila Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby, udržateľné využívanie voľne žijúcich druhov má zásadný význam z hľadiska splnenia potrieb súčasných a budúcich generácií. Udržateľné využívanie voľne žijúcich druhov môže napomôcť zastaviť vznik nových pandémieí, poskytnúť udržateľné živobytie pre miestne i pôvodné obyvateľstvo, ako aj prispieť k obnove a zachovaniu biodiverzity. Naopak, nezákonný či neefektívne regulovaný obchod s voľne žijúcimi druhmi predstavuje hrozbu pre toto udržateľné využívanie¹.

Očakáva sa, že globálnym rámcom pre biodiverzitu po roku 2020, ktorý sa má prijať na 15. zasadnutí Konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite v decembri, sa stanovia konkrétne ciele a míľniky na zabezpečenie zákonného a udržateľného zberu a využívania voľne žijúcich suchozemských, sladkovodných a morských druhov a obchodovania s nimi. Účelom tohto aktualizovaného akčného plánu je prispieť k úplnému splneniu tohto záväzku zo strany Európskej únie a jej členských štátov.

Nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi naďalej predstavuje vážny a rozšírený problém. Zo správy o trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov z roku 2020, ktorú vypracoval Úrad OSN pre drogy a kriminalitu, vyplýva, že nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi sa dotýka všetkých krajín na svete a obchoduje sa s rôznymi druhmi, od úhorov cez šupinavce až po dalbergiu². Počet voľne žijúcich druhov, s ktorými sa nezákonne obchodovalo, zhabaných orgánmi od začiatku pandémie COVID-19 globálne poklesol³, neexistujú však žiadne dôkazy o obmedzení samotného nezákonného obchodovania.

Nezákonné obchodovanie s druhmi je hnacím prvkom globálnej straty biodiverzity⁴. Nezákonné využívanie druhov môže do veľkej miery oslabiť voľne žijúce populácie

¹ IPBES, *Summary for policymakers of the thematic assessment of the sustainable use of wild species of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Zhrnutie tematického posúdenia udržateľného využívania voľne žijúcich druhov, ktoré vypracovala Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby, určené pre tvorcov politik), 2022.

² UNODC, *World Wildlife Crime Report* (Správa o trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov), 2020.

³ Organizácia TRAFFIC, *An overview of seizures of CITES-listed wildlife in the EU in 2020* (Prehľad voľne žijúcich druhov uvedených v dohovore CITES a zhabaných v EÚ v roku 2020), 2022.

⁴ IPBES, *Summary for Policymakers of the Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Zhrnutie celosvetovej hodnotiacej správy o biodiverzite a ekosystémových službách, ktorú

a v niektorých prípadoch viesť aj k ich vyhynutiu⁵. Môže to mať dosah aj na druhy, ktoré nie sú priamo predmetom nezákonného obchodovania, napríklad ak sú vedľajšími úlovkami alebo ak to vedie k úbytku biotopu. Nezákonné odstraňovanie základných druhov z ekosystémov môže okrem toho mať kaskádový účinok, a tak ovplyvniť ekosystémové služby, zničiť dôležité záchyty uhlíka a narušiť zdravie a rovnováhu pôdy a vody⁶. Navyše vypustenie nepôvodných druhov, s ktorými sa nezákonne obchodovalo, do voľnej prírody v krajinách určenia môže narušiť miestne biotopy, čo môže mať potenciálne ničivé dôsledky pre pôvodné druhy.

Nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi má takisto **veľmi ničivé sociálno-ekonomické dôsledky**. Rozsiahle nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi zvieratami môže zvýšiť riziko prenosu zoonóz (t. j. ochorení pochádzajúcich zo zvierat, ktoré sa prenášajú na ľudí) s potenciálnymi zdrvivými následkami pre verejné zdravie. Ničenie ekosystémov, ku ktorému môže dôjsť v dôsledku pytlactva a nezákonného obchodovania, často **pripravuje miestne komunity o zákonné a udržateľné formy príjmu**. Tieto zákonné a udržateľné formy príjmu zahŕňajú prírodný turizmus, náležité riadenie trofejového lovu a udržateľné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi. Náležité riadené obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi môže aktívne prispievať k ochrane druhov tým, že sa vytvárajú stimuly pre miestne komunity, aby ochraňovali voľne žijúce druhy vo svojom prostredí a zároveň si dokázali zabezpečiť adekvátne a udržateľné živobytie. **Nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi je však z ekonomického hľadiska nesmierne lukratívne**. Nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi je atraktívne, keďže tento trestný čin sa spája s nízkym rizikom a vysokou výnosnosťou, čo vážne ohrozuje verejnú bezpečnosť. Oslabuje to právny štát a legitímne inštitúcie. Nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi sa rozmáha v dôsledku korupcie a zároveň k nej prispieva, pričom podporuje aj ďalšie trestné činnosti⁷. **O prepojeniach medzi nezákonným obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi, organizovanou trestnou činnosťou (vrátane nezákonného obchodovania so zbraňami) a terorizmom existujú presvedčivé dôkazy⁸.**

EÚ má zohrávať kľúčovú úlohu

EÚ pôsobí ako centrum globálneho nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi⁹ a v boji proti nemu musí zohrávať kľúčovú úlohu. Nahlásená **hodnota nezákonného obchodu s voľne žijúcimi druhmi v EÚ bola v roku 2019 minimálne 4,7 milióna EUR**, ale pravdepodobne bude oveľa vyššia¹⁰.

EÚ má preto vhodnú globálnu pozíciu na to, aby stála na čele boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi. Právne predpisy EÚ v oblasti obchodovania s voľne

vypracovala Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby, určené pre tvorcov politik), sekretariát IPBES, Bonn, Nemecko, 2019.

⁵ Maxwell, S. a ďalší, *Biodiversity: the ravages of guns, nets and bulldozers* (Biodiverzita: ničivé vplyvy zbraní, sietí a buldozéro) *Nature*, 536, s. 143 – 145, 2016.

⁶ UNODC, *Global Programme for Combating Wildlife and Forest Crime, Annual Report* (Globálny program boja proti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov a lesného hospodárstva), 2021.

⁷ Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj, *Study on the interaction between security and wildlife conservation in sub-Saharan Africa: summary report* (Štúdia o vzájomnom pôsobení medzi bezpečnosťou a ochranou voľne žijúcich druhov v subsaharskej Afrike: súhrnná správa), Európska komisia, 2019.

⁸ UNODC, *World Wildlife Crime Report* (Správa o trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov), 2020.

⁹ Europol, *Environmental Crime in the age of Climate Change* (Trestné činy proti životnému prostrediu v ére zmeny klímy), 2022.

¹⁰ Organizácia TRAFFIC, *Overview of seizures of CITES-listed wildlife in the European Union, January 2019 to December 2019* (Prehľad voľne žijúcich druhov uvedených v dohovore CITES, ktoré boli zhabané v Európskej únii, január 2019 až december 2019), 2020.

žijúcimi druhmi umožňujú pri ochrane ohrozených druhov pred neudržateľným využívaním prekročiť rámec Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi (CITES). Napríklad súčasné pravidlá EÚ v oblasti trofejového lovu rozširujú povinnosti získať povolenie aj na ďalšie druhy, ktoré nie sú uvedené ani v najstriktejšom zozname dohovoru CITES, a kladú vyššie požiadavky na kontrolu daných druhov.

EÚ sa môže opierať o svoje dlhodobé skúsenosti s bojom proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi

Nový akčný plán vychádza z predchádzajúceho akčného plánu EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín (2016 – 2020)¹¹. Z hodnotenia akčného plánu z roku 2016 vyplynulo, že široká škála tvorcov politik, orgány presadzovania práva a zainteresované strany v EÚ a na celom svete od roku 2016 prikladali nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi v rámci svojej agendy prioritný význam. EÚ a jej členské štáty v súčasnosti zintenzívnili opatrenia na presadzovanie práva, napríklad prostredníctvom posilneného cezhraničného vyšetrovania s aktívnym zapájaním Europolu, Eurojustu a orgánov presadzovania práva. Viedlo to k väčšiemu počtu zhabaní a trestných stíhaní, okrem iného aj vďaka aktivitám Európskej multidisciplinárnej platformy proti hrozbám trestnej činnosti (EMPACT). Európska komisia navyše intenzívnejšie podporuje príslušné vnútroštátne orgány a európske siete odborníkov v oblasti presadzovania práva pre boj proti trestným činom proti životnému prostrediu a spolupracuje s nimi. Ďalej Komisia prijala návrh novej smernice EÚ s cieľom zakročiť proti trestným činom proti životnému prostrediu.

EÚ bola takisto na čele opatrení proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi na multilaterálnych fórach, predovšetkým v rámci dohovoru CITES. EÚ v záujme splnenia svojho záväzku prijať ďalšie opatrenia proti pytliactvu slonov a nezákonnému obchodovaniu so slonovinou na celom svete aktualizovala svoje pravidlá, aby ukončila väčšinu foriem obchodovania so slonovinou v EÚ.

Zmobilizovali sa aj diplomatické siete EÚ a členských štátov, ktoré sa aktívne zapájajú do bilaterálnych a regionálnych dialógov. V neposlednom rade EÚ od roku 2016 poskytuje značné finančné prostriedky na budovanie kapacít a medzinárodné opatrenia na boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi, ako aj na: i) zasadzovanie sa o účasť miestnych komunít v zdrojových krajinách nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a ii) zabezpečovanie alternatívneho živobytia a alternatívnych zdrojov príjmu pre tieto miestne komunity.

Pretrvávajúce výzvy a nové príležitosti

Napriek tomuto úsiliu nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi v kombinácii so zmenou klímy a zhoršovaním životného prostredia naďalej vážne zaťažuje voľne žijúce druhy, ako aj živobytie a bezpečnosť ľudí. V priebehu času sa zmenili tak obchodné cesty, ako aj druhy, s ktorými sa obchoduje. Okrem toho častejším **využívaním online platforiem na nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi** a súvisiacim **využívaním služieb doručovania malých balíkov** sa pri odhaľovaní a vyšetrovaní tohto druhu trestnej činnosti vytvorili nové výzvy, ktoré si vyžadujú nové riešenia a väčšie zdroje. Hoci sa počet zhabaní voľne žijúcich druhov, s ktorými sa nezákonne obchodovalo, v EÚ od roku 2016 zvýšil, nepremietlo sa to do primeraného nárastu trestných stíhaní a odsúdení. Nedostatok špecializovaných pracovníkov, zdrojov a odbornej prípravy v mnohých členských štátoch

¹¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Akčný plán EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín [COM(2016) 87 final].

a krajinách mimo EÚ naďalej predstavuje závažný problém. Okrem toho je tu priestor na zlepšenie spolupráce: i) v rámci členských štátov EÚ; ii) medzi členskými štátmi EÚ; iii) medzi členskými štátmi EÚ a krajinami mimo EÚ a iv) so zainteresovanými stranami a s občianskou spoločnosťou.

Ďalší postup

Cieľom revidovaného akčného plánu je usmerniť opatrenia EÚ v oblasti boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi v období do roku 2027. Tento plán vychádza z akčného plánu z roku 2016 a jeho zámerom je **komplexným spôsobom reagovať na súčasné výzvy**. Hoci sa akčný plán zameriava na nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi, uvádzajú sa v ňom aj potrebné prepojenia s právnymi predpismi EÚ v oblasti obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a s ďalšími súvisiacimi politikami.

Riešenie nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi si vyžaduje komplexný prístup a celý rad prierezových opatrení, ktorými sa kombinuje obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi a širšia politika ochrany voľne žijúcich druhov, a to všetko s cieľom umožniť iba udržateľné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi.

Akčný plán je rozdelený do štyroch hlavných priorít, ako sa uvádza ďalej.

- Priorita 1: Zamedziť nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi a vyriešiť jeho príčiny**
- Priorita 2: Posilniť právny a politický rámec boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi**
- Priorita 3: Účinne presadzovať právne predpisy a politiky v oblasti boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi**
- Priorita 4: Posilniť globálne partnerstvo zdrojových, spotrebiteľských a tranzitných krajín v boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi**

Každá priorita má niekoľko cieľov a v prípade každého cieľa sa určilo niekoľko opatrení. Tieto opatrenia nie sú kompletné a možno ich doplniť dodatočnými opatreniami. Ciele a súvisiace opatrenia sú podrobne uvedené v prílohe.

Na základe týchto priorít sa v novom akčnom pláne:

- upriamuje pozornosť na **spoluprácu a koordináciu medzi viacerými agentúrami** s cieľom účinne predchádzať trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov, ako aj odhaľovať, stíhať a sankcionovať takúto trestnú činnosť¹². V rámci akčného plánu **sa posilní spolupráca: i) medzi orgánmi presadzovania práva členských štátov EÚ a ii) medzi EÚ, jej členskými štátmi a krajinami mimo EÚ**,
- členské štáty EÚ a krajiny mimo EÚ vyzývajú, aby k nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi pristupovali ako k závažnému trestnému činu a **aby v rámci reťazca presadzovania práva vybudovali kapacity a dosiahli špecializáciu** na účely primeraného a odrádzajúceho sankcionovania za porušenie predpisov,

¹² Táto potreba spolupráce a koordinácie sa vzťahuje okrem iného na: výkonné orgány dohovoru CITES, orgány presadzovania práva a vedecké orgány, colných úradníkov, políciu, prokurátorov, justičné orgány, zdravotnícke orgány, orgány v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a veterinárne orgány, finančné spravodajské jednotky, ministerstvá zahraničných vecí a diplomatické misie.

- **skúma potreba, pridaná hodnota a uskutočniteľnosť nových legislatívnych a politických iniciatív**, aby opatrenia EÚ v boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi boli naďalej dostatočne rúzne a primerané vzhľadom na hrozbu, ktorú predstavuje takéto nezákonné obchodovanie,
- **využíva dynamika súvisiaca s prijímaním aktu o digitálnych službách na posilnenie opatrení proti nezákonnému online obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi**. Online obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi v uplynulých rokoch prudko stúplo, čo zločincim uľahčuje vykonávanie činnosti s nižším rizikom a na širšom trhu. Všeobecný rozmach elektronického obchodu viedol v posledných rokoch k nárastu objemu medzinárodnej prepravy balíkov. Vďaka prijatiu aktu o digitálnych službách sa orgány EÚ a členských štátov vyzbroja novými nástrojmi na riešenie výziev spojených s online obchodom, a to aj v oblasti voľne žijúcich druhov. Posilnia sa zručnosti a kapacity orgánov presadzovania práva, colných a ďalších príslušných orgánov. Podporí sa spolupráca so súkromným sektorom, ako je spolupráca, ktorá sa uskutočňuje v rámci Koalície na ukončenie nezákonného online obchodovania s voľne žijúcimi druhmi¹³, alebo partnerstvo ROUTES¹⁴. Vytvorí sa nové nástroje na monitorovanie zákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a na odhaľovanie a vyšetrovanie trestnej činnosti týkajúcej sa obchodovania s voľne žijúcimi druhmi. Medzi tieto nástroje patria **databázy, mobilné aplikácie, skenery** atď.,
- naďalej rieši nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi ako globálny problém, a teda sa zabezpečuje medzinárodná spolupráca a **súdržnosť opatrení v boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi v rámci EÚ a podpora opatrení v boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi na globálnej úrovni**. Spolupráca s krajinami mimo EÚ sa posilní prostredníctvom bilaterálnych výmen, regionálnych sietí, sietí presadzovania práva, obchodných dohôd a multilaterálnych programov,
- zvyšuje **transparentnosť** v rozhodovacom procese EÚ a podporujú pevnejšie partnerstvá medzi EÚ a jej členskými štátmi na jednej strane a mimovládnyimi organizáciami, medzinárodnými organizáciami a súkromným sektorom na strane druhej. Ocení a uľahčí sa prispievanie mimovládnych organizácií, medzinárodných organizácií a súkromného sektora k boju proti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov vrátane zapojenia týchto subjektov do politických diskusií¹⁵.

¹³ Pozri Coalition to End Wildlife Trafficking Online (Koalícia na ukončenie nezákonného online obchodovania s voľne žijúcimi druhmi).

¹⁴ Pozri stránku Welcome to Reducing Opportunities for Unlawful Transport of Endangered Species (routespartnership.org) (Vitajte na stránke partnerstva pre obmedzenie príležitostí na nezákonnú prepravu ohrozených druhov).

¹⁵ Všetky body uvedené v tomto odseku takisto predstavujú kľúčové ciele platformy EMPACT, iniciatívy v oblasti bezpečnosti, ktorú vedú členské štáty EÚ s cieľom identifikovať, prioritizovať a riešiť hrozby, ktoré predstavuje organizovaná a závažná medzinárodná trestná činnosť. EMPACT je multidisciplinárna platforma spolupráce členských štátov podporovaná všetkými inštitúciami, orgánmi a agentúrami EÚ, ktorá sa organizuje v štvorročných cykloch. Sú k nej pridružené aj krajiny mimo EÚ, medzinárodné organizácie a ďalšie verejné a súkromné partnerské organizácie.

Dostatočné finančné a ľudské zdroje

Skutočný pokrok v boji proti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov nemožno dosiahnuť, ak nie sú k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na podporu sprievodných opatrení tak na úrovni EÚ, ako aj na úrovni členských štátov EÚ. Je nevyhnutné, aby sa finančné prostriedky vyčlenené na monitorovanie obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a riešenie trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov: i) určili vopred; ii) sprístupnili príslušným vykonávajúcim subjektom a iii) využívali čo najefektívnejšie a najsúdržnejšie.

Obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi by sa malo plne začleniť do príslušných finančných prostriedkov EÚ na: i) bezpečnosť a organizovanú trestnú činnosť; ii) životné prostredie a iii) medzinárodnú spoluprácu/partnerstvá. Zvlášť by malo ísť o prioritu v rámci: platformy EMPACT, Fondu pre vnútornú bezpečnosť, programu LIFE a Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce.

Monitorovanie pokroku

Na pravidelné meranie pokroku Komisia v spolupráci s členskými štátmi v prvom roku po prijatí plánu zriadi systém monitorovania vykonávania akčného plánu. Tento systém bude zahŕňať jednoduchý mechanizmus podávania správ pre členské štáty EÚ a zainteresované strany, ktorý sa bude opierať o existujúce rámce podávania správ. Stanoví sa niekoľko ukazovateľov na čo možno najpodrobnejšie meranie výsledkov, ktoré sa dosiahli z hľadiska celkového vplyvu akčného plánu na obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi.

Záver

Revidovaný akčný plán EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín zosilňuje ambície akčného plánu z roku 2016, pričom vyzdvihuje pretrvávajúce úsilie EÚ bojovať proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi. Ak sa poskytnú primerané zdroje, akčný plán bude slúžiť ako program ambiciózných a komplexných opatrení a spolupráce – v rámci EÚ a na celom svete –, ktoré majú prispieť k ukončeniu nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi.

PRÍLOHA – Tabuľka opatrení (2022 – 2027)

Priorita č. 1 – Zamedziť nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi vyriešením jeho príčin

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
1. Znížiť spotrebiteľský dopyt po voľne žijúcich druhoch, s ktorými sa nezákonne obchoduje	Komisia, ČŠ, siete EÚ, na ktorých sa zúčastňujú odborníci a expertné skupiny ¹⁶	<ul style="list-style-type: none"> Podporiť účinné vykonávanie rezolúcie konferencie dohovoru CITES č. 17.4 o stratégiách na zníženie dopytu na účely boja proti nezákonnému obchodovaniu s druhmi uvedenými v zoznamoch dohovoru CITES. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Vykonávať činnosti na zvyšovanie povedomia a vhodne cielené činnosti znižovania dopytu založené na sociálnych vedách, ktoré budú zamerané najmä na zmenu správania spotrebiteľov v EÚ. Podporovať takéto činnosti na iných dôležitých trhoch určenia. Prednostne sa zamerať na činnosti, ktoré sa týkajú dopytu po plazoch, obojživelníkoch, vtákoch, sklovitých úhoroch, slonoch afrických, nosorožcoch a šupinavcoch pochádzajúcich z voľnej prírody, ako aj po liekoch/doplňkoch, ktoré obsahujú voľne rastúce rastliny získané nezákonným spôsobom. Zvyšovať povedomie spotrebiteľov o tom, ako rozlišovať medzi zákonným a nezákonným obchodom. 	od roku 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Realizovať iniciatívy na všetkých úrovniach (na úrovni EÚ i mimo nej), ktorými sa podporujú živobytia a udržateľné využívanie voľne žijúcich druhov a produktov z voľne žijúcich druhov, a to podporou a uľahčovaním zákonného a udržateľného získavania produktov z takýchto druhov. Súčasťou by mala byť podpora transparentných a vysledovateľných dodávateľských reťazcov dreva¹⁷ a ďalších produktov z voľne žijúcich druhov, ako aj uplatňovanie existujúcich požiadaviek na vysledovateľnosť, akými sú napríklad požiadavky v sektore rybolovu¹⁸. 	od roku 2023

¹⁶ Napríklad Európska sieť prokurátorov pre životné prostredie, Európska sieť pre implementáciu a vymáhanie environmentálneho práva, Fórum sudcov Európskej únie pre životné prostredie a regionálne siete.

¹⁷ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 [COM(2021) 706 final].

¹⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES)

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
2. Zintenzívniť účasť pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít na riadení a ochrane voľne žijúcich druhov, a to aj prostredníctvom podpory rozvoja udržateľných živobytí v zdrojových krajinách	Komisia, ČŠ	<ul style="list-style-type: none"> Realizovať iniciatívy týkajúce sa pôdy ako NaturAfrica, hlavná iniciatíva EÚ na podporu ochrany biodiverzity v Afrike. Iniciatívou NaturAfrica sa podporujú krajinné oblasti, ktoré sú kľúčové z hľadiska ochrany a rozvoja. Pomôže to vytvoriť pracovné miesta, zlepšiť bezpečnosť a udržateľné živobytia pri súčasnom zachovaní kritických ekosystémov a voľne žijúcich druhov, ktoré sú životne dôležité pre všetkých. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Uplatňovať na ochranu voľne žijúcich druhov a ich riadenie prístup založený na právach, s účasťou miestnych komunít a pôvodného obyvateľstva [napríklad prostredníctvom: i) komunitných prístupov k manažmentu prírodných zdrojov; ii) zabezpečenia postupov na poskytnutie bezplatného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu; iii) účinných mechanizmov podávania sťažností a iv) zaručeného prístupu k informáciám]. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Podporovať účasť žien a mladých ľudí na riadení a ochrane voľne žijúcich druhov a zabezpečiť, aby sa pri analýze nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a boji proti takémuto obchodovaniu zohľadňovali rodové aspekty. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Zamerať sa na spojitosť medzi voľne žijúcimi druhmi a bezpečnosťou tým, že v krajinách mimo EÚ sa podporia opatrenia, ktoré: i) presadzujú sociálnu a hospodársku stabilitu; ii) posilňujú právny štát a iii) stimulujú spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva, miestnymi orgánmi, partnermi v oblasti ochrany prírody, miestnymi komunitami a pôvodným obyvateľstvom. 	priebežne

č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006.

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
3. Predchádzať korupcii spojenej s nezákonným obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi na vnútroštátnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni a bojovať proti nej so zapojením zdrojových krajín, tranzitných krajín a krajín určenia	Komisia, ČŠ	<ul style="list-style-type: none"> • Presadzovať účinné vykonávanie: <ul style="list-style-type: none"> ○ rezolúcie konferencie dohovoru CITES č. 17.6 o zákaze, prevencii, odhaľovaní a potláčaní korupcie, ktorá umožňuje činnosti vykonávané v rozpore s dohovorom, a ○ rezolúcie Valného zhromaždenia OSN č. 75/311 o boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi, najmä jej odseku 30, <p>s ohľadom na zásady skupiny G20 na vysokej úrovni pre boj proti korupcii spojenej s nezákonným obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi a produktmi z nich.</p>	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> • Zefektívniť antikorupčné opatrenia v programoch zameraných na posilnenie kapacít príslušných subjektov v boji proti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov tak v EÚ, ako aj mimo nej (a to aj v prípade pracovníkov v prístavoch a na letiskách, prepravných spoločností a finančných sprostredkovateľov/finančného sektora, orgánov presadzovania práva a správnych orgánov) v súlade s Dohovorom OSN proti korupcii a v úzkej spolupráci s Úradom Organizácie Spojených národov pre drogy a kriminalitu (UNODC). 	od roku 2023
4. Zohľadňovať prístup „jedno zdravie“ v kontexte regulácie obchodu s voľne žijúcimi druhmi v zdrojových krajinách, tranzitných krajinách a krajinách určenia	Komisia, ČŠ	<ul style="list-style-type: none"> • Skúmať riziká šírenia zoonóz súvisiacich s obchodovaním s voľne žijúcimi živočíchmi a produktmi z nich získavaných, napríklad s mäsom voľne žijúcich živočíchov. 	od roku 2023
		<ul style="list-style-type: none"> • Vykonávať ciele opatrenia na zníženie týchto rizík v rámci dodávateľských reťazcov v súlade so štyrmi hlavnými zásadami partnerstva <i>Collaborative Partnership on Sustainable Wildlife Management</i>¹⁹ (Partnerstvo pre spoluprácu v udržateľnom riadení voľne žijúcich druhov), a to aj prostredníctvom projektov, napr. projektu Safety across Asia for the Global Environment (Bezpečnosť v Ázii pre globálne prostredie) financovaného z prostriedkov EÚ, ktorý vykonáva úrad UNODC, a programu udržateľného riadenia voľne 	od roku 2024

¹⁹ Pozri platformu *Collaborative Partnership on Sustainable Wildlife Management* (Partnerstvo pre spoluprácu v udržateľnom riadení voľne žijúcich druhov) (fao.org).

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
		žijúcich druhov, ktorý vykonáva Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo ²⁰ .	

²⁰ Pozri stránku *Sustainable Wildlife Management, Policy Support and Governance Gateway and the Food and Agriculture Organization of the United Nations* (Udržateľné riadenie voľne žijúcich druhov, brána pre politickú podporu a správu a Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo), (fao.org).

Priorita č. 2 – Posilniť právny a politický rámec boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
<p>5. Vytvoriť rámec pre účinné vykonávanie akčného plánu EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín na vnútroštátnej úrovni a úrovni EÚ</p>	<p>ČŠ, Komisia</p>	<ul style="list-style-type: none"> Definovať a prideliť jasné zodpovednosti za vykonávanie opatrení na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ a zabezpečiť koordináciu medzi príslušnými subjektmi [napríklad: i) vytvorením medziagentúrnych výborov alebo memoránd o porozumení; ii) prijatím národných akčných plánov alebo iii) zriadením národných kontaktných miest]. 	<p>2023</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Vytvoriť rámec pre podávanie správ, monitorovanie a hodnotenie v súvislosti s akčným plánom na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni. Tento rámec by mal byť v súlade s existujúcimi povinnosťami a štruktúrami podávania správ, aby sa zabránilo ďalšiemu administratívne zaťaženiu na úrovni EÚ či členských štátov. 	<p>2023/2024</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Využívať platformu EMPACT ako kľúčový nástroj na vykonávanie akčného plánu EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín a zapájať národných koordinátorov platformy EMPACT do vykonávania tohto akčného plánu. 	<p>priebežne</p>
<p>6. Zabezpečiť, aby politika EÚ a jednotlivých členských štátov v oblasti zákonného i nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi bola komplexná a zosúladená s medzinárodnými záväzkami, normami a najlepšimi dôkazmi</p>	<p>Komisia, ČŠ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Aktívne podporovať medzinárodné inštitúcie a odborníkov a spolupracovať s nimi, pokiaľ ide o výskum a vypracovanie/aktualizáciu usmerňovacích a identifikačných nástrojov (technických nástrojov vrátane forenzných vedeckých a identifikačných príručiek) v kľúčových otázkach týkajúcich sa obchodovania s voľne žijúcimi druhmi. 	<p>priebežne</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Zaviesť a ukladať primerané, účinné a odrádzajúce sankcie za trestnú činnosť týkajúcu sa voľne žijúcich druhov v súlade s revidovanou smernicou o trestných činoch proti životnému prostrediu (po jej prijatí) a vymieňať si informácie a osvedčené postupy s cieľom zabezpečiť konzistentnosť pri uplatňovaní týchto sankcií. 	<p>od roku 2023</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Vykonávať aktualizované usmernenia EÚ k obchodovaniu so slonovinou a monitorovať ich vykonávanie a výsledky. 	<p>priebežne</p>

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
		<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="808 277 1872 571">• Vykonávať intenzívnejšie kontroly dovozu poľovníckych trofejí [napríklad: i) preskúmaním rozšírenia požiadavky týkajúcej sa povolenia na dovoz poľovníckych trofejí o ďalšie druhy, na ktoré sa vzťahuje príloha B k nariadeniu Rady (ES) č. 338/97; ii) spoluprácou s medzinárodnými partnermi na aktualizácii dostupných dôkazov o vplyvoch trofejového lovu na voľne žijúce druhy a iii) zabezpečením väčšej transparentnosti stanovísk Vedeckej preskúmačskej skupiny o kombináciách krajín a druhov na účely dovozu poľovníckych trofejí]. <li data-bbox="808 580 1872 836">• Preskúmať potrebu, pridanú hodnotu a uskutočniteľnosť revízie existujúcich opatrení alebo vytvorenia nových nástrojov na obmedzenie neudržateľného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi (napr. „pozitívny zoznam“ druhov, s ktorých exemplármi odchytenými z voľnej prírody možno obchodovať a ponechať si ich ako spoločenské zvieratá; posudzovať všetok obchod s nezákonne získanými voľne žijúcimi druhmi ako trestnú činnosť alebo požadovať registráciu všetkých živočíchov a rastlín dovezených do EÚ). 	od roku 2023
7. Zapojiť príslušné zainteresované strany do vypracúvania a vykonávania opatrení zameraných proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi na úrovni EÚ a členských štátov	Komisia, ČŠ	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="808 845 1872 1008">• Organizovať pravidelné stretnutia zainteresovaných strán na úrovni členských štátov a na úrovni EÚ, a to aj s medzinárodnými organizáciami, príslušnými orgánmi presadzovania práva a justičnými orgánmi, občianskou spoločnosťou, so súkromným sektorom, s akademickou obcou a národnými vládami. <li data-bbox="808 1018 1872 1123">• Organizovať tematické stretnutia skupiny EÚ na presadzovanie práva v oblasti obchodu s voľne žijúcimi druhmi, do ktorých sa zapoja príslušné skupiny občianskej spoločnosti, podniky a akademická obec. <li data-bbox="808 1133 1872 1206">• Podporovať organizáciu akčných dní multidisciplinárnej platformy EMPACT v rámci tejto platformy. 	od roku 2023
8. Nadväzovať kontakty s podnikateľskými odvetviami zapojenými do obchodovania s voľne	Komisia, ČŠ	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="808 1235 1872 1374">• Organizovať stretnutia skupiny EÚ na presadzovanie práva v oblasti obchodu s voľne žijúcimi druhmi s príslušnými zástupcami podnikov s cieľom zaoberať sa konkrétnymi otázkami (napr. tradičná medicína, exotické spoločenské zvieratá/spoločenské zvieratá pochádzajúce z voľnej prírody, odvetvie 	od roku 2023

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
žijúcimi druhmi		luxusného tovaru, cestovný ruch na účely poľovania, odvetvie dreva, odvetvia rybolovu a obchodu s produktmi rybolovu, preprava, kuriérske spoločnosti a online obchod).	
		<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečiť účinnú spoluprácu medzi výkonnými orgánmi dohovoru CITES a vnútroštátnymi správnymi orgánmi zodpovednými za kontrolu a presadzovanie pravidiel stanovených v rámci navrhovanej smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti²¹. 	od roku 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Vypracovať usmernenia o tom, ako by si spoločnosti mali plniť svoju povinnosť náležitej starostlivosti podľa navrhovanej smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti, pokiaľ ide o obchod s voľne žijúcimi druhmi. 	2024

Priorita č. 3 – Účinne presadzovať právne predpisy a politiky v oblasti boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
9. Zlepšiť mieru odhaľovania nezákonných činností v rámci EÚ a riešiť prioritné riziká	ČŠ, Komisia, Europol	<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečiť, aby proces vypracúvania Hodnotení hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (SOCTA) zahŕňal aj posúdenie hrozby nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi na základe údajov a, ak je to možné, na základe vnútroštátnych hodnotení hrozieb poskytnutých členskými štátmi. Zjednodušiť údaje o nezákonnom obchode. 	2023
		<ul style="list-style-type: none"> Pravidelne diskutovať o prioritných rizikách (a opatreniach na riešenie týchto rizík) v skupine EÚ na presadzovanie práva v oblasti obchodu s voľne žijúcimi druhmi. 	priebežne

²¹ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 [COM(2022) 71 final].

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
		<ul style="list-style-type: none"> • Vyvinúť a používať najmodernejšie nástroje a metódy na uľahčenie práce orgánov presadzovania práva a odhaľovanie nezákonných činností týkajúcich sa voľne žijúcich druhov, napríklad aj mobilné aplikácie pre pracovníkov v prvej línii. Skupine na presadzovanie podávať správy o najlepších postupoch. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> • Zaviesť únijský systém elektronického vydávania povolení podľa dohovoru CITES na: i) uľahčenie zákonného obchodu; ii) uľahčenie výmeny údajov; iii) uľahčenie identifikácie falošných povolení a iv) stimuláciu krajín mimo EÚ, aby si vyvinuli kompatibilné systémy. 	2023/2024
		<ul style="list-style-type: none"> • Prepojiť únijský systém elektronického vydávania povolení podľa dohovoru CITES so systémom centrálného elektronického priečinka EÚ pre colníctvo na výmenu osvedčení (EU CSW-CERTEX) (ústredný modul prostredia centrálného elektronického priečinka EÚ pre colníctvo) na uľahčenie kontrol únijských elektronických povolení podľa dohovoru CITES, ktoré vykonávajú colné orgány, čím sa zlepši presadzovanie ustanovení dohovoru CITES na hraniciach. 	2024
		<ul style="list-style-type: none"> • Zvážiť rozšírenie povinného označovania o živé druhy, na ktoré sa vzťahuje príloha B k nariadeniu Rady (ES) č. 338/97. 	2024
10. Zabezpečiť, aby orgány presadzovania práva (vrátane orgánov presadzovania práva v trestných veciach a súdov) mali potrebnú odvetvovú expertízu na riešenie nezákonného obchodovania s voľne	Komisia, ČŠ, Europol, CEPOL, Eurojust, ETJN, ERA	<ul style="list-style-type: none"> • Organizovať cezhraničné kurzy odbornej prípravy týkajúce sa rôznych profesií pre orgány presadzovania práva, justičné orgány a prípadne pre trestných sudcov vrátane cielej odbornej prípravy zameranej na: i) spôsob skvalitnenia vyšetrovaní finančných tokov; ii) spôsob zacielenia nezákonného online obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a iii) spôsob lepšieho využívania moderných forenzných metód. 	od roku 2023
		<ul style="list-style-type: none"> • Integrovať odbornú prípravu v oblasti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov do národných učebných plánov akadémií/škôl poskytujúcich príslušnú odbornú prípravu. 	2025

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
žijúcimi druhmi		<ul style="list-style-type: none"> Vymieňať si údaje, materiály odbornej prípravy a judikatúru medzi členskými štátmi s využitím nástrojov, ako je databáza judikatúry Európskej siete prokurátorov pre životné prostredie, databáza výmeny informácií EÚ o obchode s voľne žijúcimi druhmi (TWIX) atď. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Úzko spolupracovať s príslušnými organizáciami, združeniami a sieťami a prispievať k projektom, ktoré sa venujú boju proti trestným činom proti životnému prostrediu a ich stíhaniu²². 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Propagovať a podporovať partnerskú odbornú prípravu. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Stimulovať a podporovať: i) špecializáciu orgánov presadzovania práva, justičných orgánov a ďalších príslušných orgánov na vnútroštátnej úrovni a ii) združovanie zdrojov, napríklad prostredníctvom zriadenia špecializovaných jednotiek na presadzovanie práva v oblasti voľne žijúcich druhov v rámci všetkých príslušných orgánov presadzovania práva. 	od roku 2023/2024
		<ul style="list-style-type: none"> Nabádať príslušné orgány presadzovania práva, aby podporovali trestné konania vedené políciou/prokurátormi, zapájali sa do nich a poskytovali svoju expertízu. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Podporovať online prístup verejnosti k judikatúre a súdnym dokumentom a zverejňovať významné prípady (s náležitým ohľadom na právo na ochranu údajov a právo na súkromie) v záujme dvoch cieľov, a to odrádzať od trestnej činnosti a podporovať najlepšie postupy pri presadzovaní práva. 	od roku 2024
11. Zlepšiť spoluprácu, koordináciu, komunikáciu a toky údajov v rámci členských štátov a medzi	Komisia, ČŠ, agentúry EÚ	<ul style="list-style-type: none"> Zriadiť komunikačné kanály v rámci členských štátov medzi: i) vnútroštátnymi odvetvovými/správnymi orgánmi; ii) vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva a iii) colnými orgánmi. 	2024

²² Vrátane Fóra sudcov Európskej únie pre životné prostredie, Európskej siete prokurátorov pre životné prostredie, Európskej siete pre implementáciu a vymáhanie environmentálneho práva, siete EnviCrimeNet a projektu Successful Wildlife Crime Prosecution in Europe (Úspešné stíhanie trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov v Európe).

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
nimi		<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečiť spoločný prístup k zhromažďovaniu a výmene porovnateľných, presných a úplných operačných informácií o trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov. V čo najväčšej miere zabezpečiť súdržnosť so zberom štatistických údajov o konaniach týkajúcich sa trestných činov proti životnému prostrediu (vrátane trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov) vedených orgánmi presadzovania práva (políciou, prokurátormi). 	2024
		<ul style="list-style-type: none"> Systematicky si s Europolom vymieňať operačné a strategické informácie o trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov prostredníctvom sieťovej aplikácie na zabezpečenú výmenu informácií (SIENA), aby všetky potrebné údaje, ktoré tvoria realistický obraz o úrovni hrozieb, ktoré predstavujú trestné činy proti životnému prostrediu: i) mal k dispozícii Europol a ii) boli podkladom pre Hodnotenie hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Na vnútroštátnej úrovni vydávať informačné formuláre o rizikách, ktoré sa majú poskytovať prostredníctvom systému riadenia colných rizík EÚ pre komodity z voľne žijúcich druhov s cieľom zlepšiť profilovanie rizík pri colných kontrolách/výmene informácií s pracovníkmi orgánov presadzovania práva EÚ v prvej línii. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečiť účinnú spoluprácu a výmenu informácií medzi príslušnými orgánmi dohovoru CITES, národnými ústredňami Europolu, Eurojustom, úradom OLAF a pracovnou skupinou Interpolu pre trestnú činnosť týkajúcu sa voľne žijúcich druhov. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Zriadiť pravidelnú a štruktúrovanú spoluprácu a výmenu informácií medzi skupinou EÚ na presadzovanie práva v oblasti obchodu s voľne žijúcimi druhmi a príslušnými subjektmi v rámci platformy EMPACT. 	od roku 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Vykonávať pravidelné spoločné operácie zahŕňajúce cezhraničnú spoluprácu členských štátov EÚ, Európskej komisie (OLAF) a príslušných agentúr EÚ, ako je Eurojust, Frontex, Europol a Európska agentúra pre kontrolu rybníctva. Tieto operácie môžu byť aj súčasťou vykonávania operačných akčných plánov platformy EMPACT. 	priebežne

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
		<ul style="list-style-type: none"> • Systematicky žiadať o operačnú/justičnú podporu Europolu/Eurojustu vo veciach závažnej a organizovanej trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov. 	priebežne
12. Systematicky sa zaoberať prepojeniami medzi nezákonným obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi a organizovanou trestnou činnosťou, predovšetkým posilnenými opatreniami na odhaľovanie nezákonných finančných tokov	Komisia, ČŠ, Europol, Eurojust	<ul style="list-style-type: none"> • Podporovať členské štáty pri zvyšovaní kapacít na: i) rozloženie štruktúr organizovanej trestnej činnosti zapojených do nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a ii) vyšetovanie finančných tokov v kontexte trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov. Táto podpora by mala zahŕňať odbornú prípravu a zvyšovanie povedomia o typológii trestných činov a súvisiacich rizikách²³. 	od roku 2023
		<ul style="list-style-type: none"> • V súlade so stratégiou EÚ na boj proti organizovanej trestnej činnosti na roky 2021 – 2025 systematicky otvárať finančné vyšetovanie v rámci vyšetovaní organizovanej trestnej činnosti a hneď ako finančné prostredie naznačí prítomnosť majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, systematicky otvárať vyšetovania a postupy na vymáhanie majetku. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> • Nadalej zintenzívňovať boj proti praniu špinavých peňazí v rámci finančných tokov pochádzajúcich z nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi podporou a preskúmaním toho, ako členské štáty vykonávajú smernicu (EÚ) 2018/1673 o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšiť povedomie o tom, ako sa smernica o vymáhaní majetku a konfiškácii²⁴ (po jej prijatí a nadobudnutí účinnosti) a smernica (EÚ) 2019/1153, ktorou sa stanovujú pravidlá uľahčovania využívania finančných a iných informácií na predchádzanie určitým trestným činom, ich odhaľovanie, vyšetovanie alebo stíhanie²⁵, môžu použiť na boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi. 	od roku 2023/2024

²³ Napr. použitím nástrojov, ako je súbor finančných nástrojov v oblasti obchodovania s voľne žijúcimi druhmi, <https://themisservices.co.uk/iwt>.

²⁴ Pozri návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách) a o zmene smernice 2000/31/ES [COM(2020) 825 final].

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1153 z 20. júna 2019, ktorou sa stanovujú pravidlá uľahčovania využívania finančných a iných informácií na predchádzanie určitým trestným činom, ich odhaľovanie, vyšetovanie alebo stíhanie a ktorou sa zrušuje rozhodnutie Rady 2000/642/SVV, PE/64/2019/REV/1.

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
		<ul style="list-style-type: none"> Zintenzívniť systematickú konfiškáciu príjmov z nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi v trestných veciach tým, že sa zvýši povedomie pracovníkov orgánov presadzovania práva o dostupných nástrojoch konfiškácie ako o odrádzajúcom opatrení. Podporovať využívanie skonfiškovaného majetku ako príspevku k ochranným opatreniam a boju proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi. 	od roku 2023
13. Zintenzívniť úsilie v boji proti online aspektom nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi, a to aj vykonávaním aktu o digitálnych službách a spolupracou s online platformami	Komisia, ČŠ	<ul style="list-style-type: none"> Vykonávať odporúčania uvedené v odsekoch 12 a 13 rezolúcie konferencie dohovoru CITES č. 11.3 o trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov na internete. 	od roku 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečiť účinnú spoluprácu medzi výkonnými orgánmi a orgánmi presadzovania práva dohovoru CITES a koordinátormi digitálnych služieb podľa aktu o digitálnych službách²⁶, a to aj poskytnutím dostatočných zdrojov na uskutočnenie ďalších krokov po odhalení nezákonných činností (napr. zriadením osobitných skupín pre internet na podporu výkonných orgánov a orgánov presadzovania práva dohovoru CITES). 	od roku 2022
		<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečiť koordináciu medzi skupinou pre presadzovanie dohovoru CITES a expertnými skupinami a Európskym výborom pre digitálne služby. 	od roku 2024
		<ul style="list-style-type: none"> V súlade s aktom o digitálnych službách vypracovať osobitné usmernenia EÚ k online obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi. 	2025
14. Zlepšiť prístup k starostlivosti o zhabané alebo skonfiškované živé zvieratá alebo rastliny	ČŠ, Komisia	<ul style="list-style-type: none"> Dodržiavať usmernenia dohovoru CITES týkajúce sa nakladania so skonfiškovanými živými zvieratami, ako sa uvádza v rezolúcii konferencie CITES č. 17.8 o nakladaní s nezákonne obchodovanými a so skonfiškovanými exemplármi druhov uvedených v dohovore CITES, pričom sa zabezpečí, aby 	od roku 2023

²⁶ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách) a o zmene smernice 2000/31/ES [COM(2020) 825 final].

Ciele	Subjekty	Opatrenia	Orientačný harmonogram
		<p>sa primerane zväžili všetky možnosti nakladania/starostlivosti a aby boli konečné rozhodnutia riadne odôvodnené.</p>	
		<ul style="list-style-type: none"> Rozšíriť siete špecializovaných záchranných stredísk na vnútroštátnej úrovni a vymieňať si informácie o strediskách na úrovni EÚ. 	2025
		<ul style="list-style-type: none"> Podporovať spoluprácu medzi príslušnými orgánmi na obmedzení zbytočných preťahov vo vyšetrovaniach a v súdnych sporoch s cieľom minimalizovať ďalšiu ujmu exempláru, s ktorým sa nezákonne obchodovalo. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> V prípade potreby zvýšiť úsilie o účinné navrátenie zhabaných živých exemplárov do voľnej prírody. 	priebežne

Priorita č. 4 – Posilniť globálne partnerstvo zdrojových, spotrebiteľských a tranzitných krajín v boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi

Ciele	Subjekty	Hlavné opatrenia	Orientačný harmonogram
15. Zviditeľniť boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi na globálnej úrovni	Komisia, VP/PK, ČŠ	<ul style="list-style-type: none"> Pravidelne zaraďovať nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi do programu bilaterálnych a multilaterálnych zasadnutí na vysokej úrovni. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Pokračovať v dialógu s prioritnými krajinami a regiónmi na technickej a politickej úrovni, a to aj v rámci partnerstva v oblasti vynútiteľnosti práva, správy a obchodu v lesnom hospodárstve a partnerstiev v oblasti lesného hospodárstva. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečiť, aby sa k nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi pristupovalo ako k závažnej trestnej činnosti, a to aj prostredníctvom vykonávania stratégie EÚ na boj proti organizovanej trestnej činnosti na roky 2021 – 2025, zasadzovaním sa o prijatie protokolu týkajúceho sa nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi v rámci Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu. 	od roku 2023
16. Zaistiť, aby sa obchodnými politikami a nástrojmi EÚ podporovali opatrenia proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi	Komisia, ČŠ	<ul style="list-style-type: none"> Nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi zaradiť do programu: i) obchodných dialógov s kľúčovými partnermi a ii) Výboru WTO pre obchod a životné prostredie. 	priebežne
		<ul style="list-style-type: none"> Navrhnuť ambiciózne záväzky v oblasti boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi v budúcich dohodách o voľnom obchode, ako aj v rámci prebiehajúcej podpory EÚ určenej na posilnenie Africkej kontinentálnej zóny voľného obchodu. 	priebežne
17. Posilniť kapacitu kľúčových zdrojových, tranzitných a odbytových krajín mimo EÚ s cieľom bojovať proti nezákonnému obchodovaniu s voľne	Komisia, ČŠ, Europol	<ul style="list-style-type: none"> Vzdelávať pracovníkov orgánov presadzovania práva EÚ v oblasti voľne žijúcich druhov o medzinárodnej spolupráci a nástrojoch, ktoré sú na tento účel k dispozícii. 	od roku 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Budovať kapacity a poskytovať vedeckú a technickú odbornú prípravu príslušným orgánom presadzovania práva, prokurátorom a justičným orgánom v kľúčových krajinách mimo EÚ, ktorých sa týka nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi, vrátane modernizácie vnútroštátnych právnych 	priebežne

Ciele	Subjekty	Hlavné opatrenia	Orientačný harmonogram
<p>žijúcimi druhmi a zlepšiť spoluprácu v oblasti presadzovania práva medzi členskými štátmi, subjektmi presadzovania práva EÚ a kľúčovými krajinami mimo EÚ</p>		<p>rámcov s cieľom umožniť cezhraničnú spoluprácu na vyšetrovaníach a spoluprácu medzi vnútroštátnymi justičnými orgánmi.</p>	
		<ul style="list-style-type: none"> • Podnecovať bilaterálne kontakty, partnerskú odbornú prípravu a výmenu skúseností. Podporovať neformálne a formálne regionálne siete mimo Európy, ako je napríklad sieť Jaguar v Latinskej Amerike alebo siete TWIX v Afrike²⁷, a podnecovať ich spoluprácu s európskymi partnermi. 	<p>priebežne</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • Zapojiť sa do činnosti a podporovať prácu: i) príslušných globálnych sietí, ako je Medzinárodné konzorcium pre boj proti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ICCWC²⁸) a Medzinárodná sieť pre súlad s právnymi predpismi o životnom prostredí a ich presadzovanie (INECE), a ii) organizácií a sietí občianskej spoločnosti, ako je Koalícia na ukončenie nezákonného online obchodovania s voľne žijúcimi druhmi. 	<p>priebežne</p>

²⁷ Napr. AFRICA-TWIX.

²⁸ Tvori ho Interpol, sekretariát dohovoru CITES, Svetová colná organizácia, UNODC a Svetová banka.